

Organizačno-taktická reakcia pohotovostnej motorizovanej jednotky po prijatí signálu o narušení chráneného objektu

Anotácia: Príspevok je zameraný na pohotovostnú motorizovanú jednotku ako základný útvar služby poriadkovej polície ako aj na jej úlohy, z ktorých jedna z hlavných je ochrana chránených objektov v súčinnosti s Odborom ochrany objektov. Následne je popísaný postup na mieste vzniku policajne relevantnej udalosti pohotovostnou motorizovanou jednotkou pri narušení chráneného objektu podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov a riadia sa viacerými zásadami. Na prvom mieste je výborná osobná a miestna znalosť príslušníkov pohotovostnej motorizovanej jednotky a následne dodržiavanie metodiky a taktiky pri narušení chráneného objektu. Predmetný príspevok je súčasťou vedeckovýskumnej úlohy s názvom Metódy výskumu a vývoja policajných činností č. 3/2004.

Kľúčové slová: pohotovostná motorizovaná jednotka, služobné zákroky pohotovostnej motorizovanej jednotky, narušenie chráneného objektu, ochrana objektov, policajne relevantná udalosť.

Úvod

Jednou z hlavných úloh pohotovostnej motorizovanej jednotky, ako základného útvaru služby poriadkovej polície, je ochrana určených objektov v súčinnosti s Odborom ochrany objektov. Pohotovostnú motorizovanú jednotku, ako základný útvar poriadkovej polície, možno charakterizovať ako špecializovaný útvar polície, zriadený k zaisteniu niektorých úloh služby poriadkovej polície, formou výkonu hliadkovej služby v stanovených obvodoch, určených stanovištiach a na konkrétnych miestach, ktorého úlohou je zabezpečiť vykonávanie činností spôsobom aktívneho preventívneho pôsobenia v mieste svojho územného celku, no v prípade potreby, ak je potrebné vykonať služobný zákrok, pôsobiť aj represívnou metódou.

Odbor ochrany objektov sa podieľa na plnení úloh pri ochrane života, zdravia, bezpečnosti osôb a majetku právnických či fyzických osôb a občanov, odhaľovaní páchatel'ov trestných činov, ochrany dôležitých a strategických objektov, a to najmä technickými, no taktiež organizačnými opatreniami a za týmto účelom na útvaroch Policajného zboru buduje pulty centralizovanej ochrany, ktoré umožňujú okamžite vyhodnocovať informácie z technicky chránených objektov, no a v podstate na tomto základe zabezpečuje potrebné opatrenia, ktoré sú v priamom vzťahu ku chráneným objektom.

Policajne relevantná udalosť je dej, ktorý sa pripravuje, vzniká, má svoj priebeh a zaniká, a ktorý má za následok vznik policajne relevantnej situácie, na riešenie ktorej je oprávnená a spôsobilá pohotovostná motorizovaná jednotka v súčinnosti so službou ochrany objektov pri narušení objektu, kde musia policajti slúžiaci v týchto službách dodržať stanovený postup pri narušení objektu.

Pohotovostná motorizovaná jednotka

Pohotovostná motorizovaná jednotka je základným útvarom služby poriadkovej polície a patrí pod odbor poriadkovej polície na úrovni Krajského riaditeľstva Policajného zboru. Charakteristiku pohotovostnej motorizovanej jednotky, ako základného útvaru služby poriadkovej polície, možno popísať nasledovnou vetou, takou že pohotovostná motorizovaná jednotka je špecializovaný útvar polície zriadený k zaisteniu niektorých úloh služby poriadkovej polície formou výkonu hliadkovej služby v stanovených obvodoch, určených stanovištiach a na konkrétnych miestach.¹ Tento útvar bol založený ako základný útvar služby poriadkovej polície, ktorého úlohou je zabezpečiť vykonávanie činností spôsobom aktívneho preventívneho pôsobenia v mieste svojho územného celku, ale v prípade potreby, keď je

¹ KOČAN, Š., LÖFFLER, B., ZÁMEK, D., 2013. *Poriadková polícia*, s. 116.

potrebné vykonať služobný zákrok, pôsobiť aj represívne. Tieto opatrenia sú vykonávané na to, aby sa znížilo percento kriminality a príslušníci pohotovostnej motorizovanej jednotky zvýšili bezpečnosť občanov Slovenskej republiky aj v mestách a obciach, kde je to potrebné najčastejšie. Cieľom pohotovostnej motorizovanej jednotky je zabezpečiť ochranu verejného poriadku, pôsobiť v oblasti boja s trestnou činnosťou, zabezpečiť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, odhaliť a oznámiť spáchané priestupky, ich páchatel'ov, prejednávať priestupky v blokovom konaní ako aj plniť úlohy na úseku trestného konania a v neposlednom rade vykonávať kontrolu na pohraničnom území. Pohotovostná motorizovaná jednotka má pridelenú určitú územnú časť obvodu, v ktorej vykonáva hliadkovú činnosť, ktorú určí veliteľ čaty v inštrukčiazí. Táto územná časť obvodu, na ktorej plní dané úlohy, môže byť v meste ako aj v obci, ale taktiež aj na iných častiach územného obvodu krajského riaditeľstva. Na to, aby mohla plniť úlohy aj v iných častiach územného obvodu, potrebuje pohotovostná motorizovaná jednotka rozhodnutie riaditeľa odboru poriadkovej polície krajského riaditeľstva, ktorý ho vydá po predošlom súhlase riaditeľa krajského riaditeľstva. Pohotovostnú motorizovanú jednotku upravuje aj Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru.²

Pohotovostná motorizovaná jednotka plní vymedzené úlohy v meste, v ktorom je dislokovaný jej útvar a na základe rozhodnutia riaditeľa odboru poriadkovej polície krajského riaditeľstva po predchádzajúcom súhlase riaditeľa krajského riaditeľstva aj v iných častiach územného obvodu krajského riaditeľstva.³

Vysunuté pracovisko pohotovostnej motorizovanej jednotky môže byť zriadené na zabezpečenie efektívneho plnenia úloh pohotovostnej motorizovanej jednotky a za jeho činnosť zodpovedá veliteľ čaty, ktorého priamo riadi veliteľ pohotovostnej motorizovanej jednotky so sídlom v krajskom meste.⁴

Pohotovostná motorizovaná jednotka plní úlohy najmä na úseku:

- a) ochrany verejného poriadku,
- b) boja proti trestnej činnosti,
- c) zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
- d) odhaľovania a oznamovania priestupkov, zisťovania ich páchatel'ov a prejednávania priestupkov v blokovom konaní,
- e) trestného konania,
- f) kontroly v rámci pohraničného územia.

Systemizácia na pohotovostnej motorizovanej jednotke Policajného zboru je nasledovná:

- Riadiaci pracovníci
 - Veliteľ pohotovostnej motorizovanej jednotky
 - Zástupca veliteľa pohotovostnej motorizovanej jednotky
- Riadiaco-výkonní a výkonní pracovníci
 - Veliteľ čaty
 - Zástupca veliteľa čaty
 - Referent
 - Odborný referent

² KURILOVSKÝ, R. 2018. Služobné zákroky vybraných zložiek Policajného zboru, In: *Teoretické a praktické aspekty služobných zákrokov*, s. 44-45.

³ LÖFFLER, B., ZÁMEK, D., 2017. *Aplikácia vybraných subsystémov ochrany osôb a majetku pri eliminácii hromadného narušenia verejného poriadku*, s. 154.

⁴ Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru

- Starší referent

Služobná činnosť pohotovostnej motorizovanej jednotky sa vykonáva v istých formách, ktoré sú dané príslušným interným aktom. Formami služobnej činnosti sú hliadková služba, hlásna služba, administratívne práce a ostatná služobná činnosť.

Objekt možno chápať ako predmety, na ktoré nie je zameraná poznávacía činnosť, ale musíme ho odlišiť od objektu poznania, ktorý má nekonečne mnoho stránok, vlastností a je spojený s nekonečným množstvom vzťahov s inými objektmi. Je neodmysliteľné a nemožné spoznať nekonečne mnoho vlastností a stránok objektu poznania v konečnom čase, ako taktiež nemôže byť nikdy skúmaný ako celok v jeho nekonečnej rozmanitosti. V takomto procese poznania sa z neho vydeľujú len niektoré jeho časti, stránky a vlastnosti, čím vzniká zredukovaná poznávacía činnosť, ktorá sa označuje ako predmet poznania, cez ktorý sa skúma objekt poznania. Voľba objektu, najmä však predmetu poznania, tak nie je ľubovoľná, ale je determinovaná množstvom obmedzujúcich činiteľov, ako najmä úroveň poznania všeobecne a objektu zvlášť.⁵

Objektom z filozoficko-právneho hľadiska môže byť vec hnutelná ako napríklad motorové vozidlo, tovar, stroje a podobne, nehnuteľná ako napríklad dom, garáž, sklad a podobne, osoba, zvieratá, nehmotná informácia, cenné papiere, finančné prostriedky, ale taktiež ním môže byť územie, zvrchovanosť a suverenita štátu a podľa teórie ochrany objektov ich môžeme deliť na:

- *mechanické zábranné prostriedky*: sú to prostriedky, ktoré sa využívajú pri ochrane objektov, priestorov a predmetov a na ktorých prekonanie je potrebné použiť nástroje a vynaložiť značnú fyzickú silu, no majú za úlohu sťažiť alebo prakticky úplne znemožniť páchateľovi jeho vniknutie do chráneného objektu (priestoru) a ich charakteristickým znakom je prielomová odolnosť ako napríklad rampy, vysoko bezpečné oplotenie a podobne,
- *technické prostriedky* sú zabezpečovacie systémy alebo poplachové systémy, slúžiace na ochranu majetku a osoby pred neoprávnenými zásahmi, a to vrátane systémov a tiež zariadení umožňujúcich sledovanie pohybu a prejavu činnosti osoby v objekte a jeho okolí.

Technické prostriedky tvoria systém prostriedkov, ktoré získavajú a vyhodnocujú informácie z prostredia stráženého objektu alebo z jeho časti.

Zahrňujú:

- prostriedky na obvodovú (perimetrickú) ochranu,
- prostriedky objektovej ochrany a to plášťovej, priestorovej, predmetovej a osobnej ochrany,
- prostriedky protipožiarnej ochrany.

Technické prostriedky môžu byť konštruované ako sústava elektrických, elektronických, optických, infračervených, mechanických či iných prvkov.⁶

⁵ HOLCR, K., 1996. *Logika, metodológia a metódy vedeckého poznania*, str. 6 - 7.

⁶ IGENYES, L., ŠIMON, L., 2015. Renesancia využívania mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích systémov v ochrane objektov, In: *Súčasnosť a perspektívy v oblasti ochrany majetku a osôb – podiel štátu a súkromného sektora*, Zborník príspevkov, s. 17.

Ochranu objektov zastrešuje Odbor ochrany objektov, ktorý plní úlohy na úseku ochrany majetku ako zrovnoprávnenej formy vlastníctva. V zmysle zákona o Policajnom zbore sa podieľa na plnení úloh, ako napríklad pri ochrane života, zdravia, bezpečnosti osôb a majetku právnických či fyzických osôb a občanov, odhaľovaní páchatel'ov trestných činov, ochrany dôležitých a strategických objektov, a to najmä technickými, no taktiež organizačnými opatreniami. Na útvaroch Policajného zboru za týmto účelom buduje pulty centralizovanej ochrany, ktoré umožňujú okamžite vyhodnocovať informácie z technicky chránených objektov a na tomto základe tak zabezpečovať potrebné opatrenia v priamom vzťahu ku chráneným objektom. Odbor ochrany objektov zabezpečuje aj technickú ochranu objektov ministerstva vnútra ako i Policajného zboru, taktiež sa podieľa aj na odhaľovaní trestných činov prostredníctvom zákonných technických prostriedkov.⁷

K eliminácii vzniku policajne relevantnej udalosti smeruje efektívne plnenie úloh a od realizátora týchto aktivít si vyžaduje systémový prístup, ktorého súčasťou je veľmi dobre fungujúca vzájomná kooperácia subjektov podieľajúcich sa na plnení bezpečnostných úloh. Systém, ktorý zahŕňa v sebe jednotlivé subsystémy ochrany hmotného alebo nehmotného majetku vo vlastníctve či správe daného subjektu a je vytvorený používaním ochranných opatrení či účelným usporiadaním, sa v praxi označuje často všemožnými prívlastkami ako napríklad bezpečnostný systém, systém ochrany majetku, systém fyzickej ochrany, zabezpečovací systém alebo integrovaný bezpečnostný systém. Ak možno konštatovať, že ochrana majetku je proces navodenia stavu bezpečia s využitím ochranných opatrení smerujúcich k prekazeniu alebo zastaveniu akýchkoľvek činností ako napríklad k vlámaniu, ktoré sú v rozpore so záujmami vlastníka daného majetku, tak potom ochranný systém ako taký je nástrojom využívaným na dosiahnutie tohto stavu, no otázkou ostáva, ako možno pomenovať najvhodnejšie systém, ktorý je určený na takúto špecifickú ochranu, no a v tejto otázke slovenské právne predpisy nie sú jednotné. O systéme fyzickej ochrany hovorí atómový zákon, ktorého úlohou je zabezpečiť kombináciu elektronického zabezpečovacieho systému a mechanických zábranných prostriedkov, včasnú detekciu narušiteľ'ov a následne spomalenie ich postupu, čo umožní pohotovostnej motorizovanej jednotke zastaviť ich pred páchaním trestnej činnosti. No zákon o súkromnej bezpečnosti ako i zákon o bankách používajú pojem zabezpečovací systém, čo je v podstate sústava elektrických, elektronických, mechanických alebo iných súčiastok tvoriacich pevne zabudovanú prekážku zabráňujúcu vstup/výstup osoby či zvierat'a do/z chráneného objektu alebo vjazdu/výjazdu dopravného prostriedku do/z chráneného objektu, ktoré sa nedajú prekonať bez odborných znalostí či použitia sily.

Pod pojmom systém ochrany objektov možno rozumieť systém realizovaný mechanicko-technickými, personálnymi a režimovými ochrannými opatreniami, respektíve prvkami, pričom ochranné opatrenia možno následne deliť nasledovne:

- a) *pasívne prvky ochrany* - prvky predmetovej, plášťovej, obvodovej ochrany, patriace do skupiny klasickej ochrany, reprezentujú ich mechanické zábranné prostriedky ako napríklad uzamykacie systémy, bezpečnostné sklá, stavebné konštrukcie,
- b) *aktívne prvky ochrany* - patriace do skupiny technickej ochrany, reprezentujú poplachové systémy ako napríklad elektrický zabezpečovací systém, elektrická požiarňa signalizácia,
- c) *režimovo organizačné opatrenia*

⁷ Odbor ochrany objektov, Ministerstvo vnútra SR - Polícia: (online) (cit. 01.06.2019). Dostupné na internete: <http://www.minv.sk/?odbor-ochrany-objektov-1>

Fyzickú ochranu je možné rozdeliť na vlastnú ochranu, ale i ochranu, ktorá je zabezpečovaná bezpečnostnými službami a tie sa ďalej delia na štátne a súkromné. Zatiaľ čo pasívne prvky ochrany slúžia ako preventívne prostriedky majúce odstrašujúci či spomaľujúci charakter na narušiteľa, tak aktívne prvky ochrany slúžia na jeho následnú detekciu. Neodmysliteľnou súčasťou ochranného systému sú prvky fyzickej ochrany, pretože zabezpečujú včasný zásah a následne zadržanie páchatel'a, zatiaľ čo prvky režimovej ochrany zabezpečujú hlavne správne a efektívne fungovanie existujúcich ochranných opatrení.⁸ Všetky vyššie špecifikované prvky ochrany objektov smerujú k jednému spoločnému cieľu, a to ochrane či obrane chráneného objektu pred vznikom či len možnosťou vzniku policajne relevantnej udalosti spôsobenej fyzickou osobou.

Policajne relevantná udalosť

Miesto činu je zobrazením následkov určitej udalosti, jej odrazom, je vonkajšou formou prejavu obsahu tejto udalosti. Ak ide o trestný čin, je teda zobrazením následku protispoločenského konania a prevažne na začiatku vyšetrovania jedným alebo dokonca jediným zo zdrojov informácií o tomto čine a o jeho páchatel'ovi. Obhliadka takého miesta umožňuje obhliadajúcemu vytvorenie myšlienkového modelu o vykonanom skutku alebo udalosti.

Dôkaz sa zo stopy stane vtedy ak bol najskôr vyhľadaný, zaistený, zadokumentovaný a následne vyhodnotený. Aby sme dosiahli cieľ vyšetrovania kriminalisticky relevantnej udalosti, je potrebná nie len kvalitná, odborná a úplná obhliadka miesta činu, ale aj dokonalá a veľmi kvalitne spracovaná dokumentácia miesta, ktoré má súvis s kriminalisticky relevantnou udalosťou. Dokumentácia kriminalisticky relevantnej udalosti nám zachytáva to, čo sa v minulosti stalo, a tak zanechalo svoj odraz v materiálnom prostredí. Zachytáva taktiež priebeh a výsledky použitých kriminalistických metód, ktoré boli pri objasňovaní danej kriminalisticky relevantnej udalosti použité a následne ich uchováva pre následné nahliadanie, kontrolu a na potreby porovnania. Dokumentácia vytvára komplexný materiál o priebehu a výsledkoch použitých kriminalistických metód, ktorý tak vytvára ucelený obraz o danej situácii a z uvedeného vyplýva, že jej cieľom je vytvoriť vizuálny záznam, ktorý by tak umožnil vyšetrovateľom a súdu ľahko získať presný obraz o situácii na mieste činu ako aj o priebehu a výsledkoch použitých metód.⁹

Z verejno-poriadkovej situácie ako spoločenského javu plynie komplikovanosť, ktorá je predmetom poznávania. Na jednej strane poznania vzťahov medzi príčinami, na strane druhej medzi dôsledkami, je z pohľadu policajnej praxe nedocenené, keďže medzi dôsledkami a príčinami vzniká vzájomný vzťah. Odlišné udalosti a javy sú výsledkami určitých príčin a ak pri tom vzniknú určité následky, tak môžu mať reťazový efekt, čo môže následne spôsobiť vznik nových následkov. Takže keď príčina môže vyvolať určitý dôsledok, ktorý zas príčinu niečoho iného, tu môžeme hovoriť o príčinnej súvislosti. Jednou zo súčastí bezpečnostnej situácie je policajno-bezpečnostná situácia, ktorá špecifikuje činnosť policajno-bezpečnostných subjektov ako aj zvláštnosti časopriestoru. Policajno-bezpečnostná situácia je zložitý, multidisciplinárny objekt poznania, kde si skúmanie a analýza vyžaduje systémový prístup, takže k skúmaniu a hodnoteniu policajno-bezpečnostnej situácie je potrebné pristupovať ako k nejakej kategórii, ktorá objektívne existuje, je poznateľná a z časti závislá na subjektoch policajno-bezpečnostnej činnosti.¹⁰

⁸ LOVEČEK, T., REITŠPÍZ, J., 2011. *Projektovanie a hodnotenie systémov ochrany objektov*, str.29-32.

⁹ KURILOVSKÝ, R., 2018. Využitie poznatkov kriminalistickej dokumentácie v rámci verejno-poriadkovej činnosti základných útvarov v rómskych komunitách, In: *Bezpečnostní sbory.cz* - č. 1, s. 7.

¹⁰ BERŽI, L., 1996. *Teória policajno-bezpečnostných služieb*, str. 159 -161.

V termíne policajná relevancia sú obsiahnuté vyššie uvedené skutočnosti z čoho vyplýva, že je možné špecifikovať policajnú relevanciu ako základný znak verejno-poriadkovej situácie a jej poznanie je previazané s činnosťou celého súboru policajno-bezpečnostných subjektov. V aplikačnej praxi sa poznávanie ako samostatná činnosť viaže na rôzne javy a udalosti, kde sa jedná nie len o rôzne deje, ale aj komplikované. Z uvedeného je potrebné poukázať na to, ako majú spomínané deje komplikovanú povahu, a to následne podmieňuje viacero faktov, ako napríklad, že takéto udalosti a javy prebiehajú v určitom čase a priestore, čo potom umožňuje ich pochopenie a poznanie vzhľadom na určitý časopriestor. Hlavne kvôli tomu ich je možné pozorovať ako jeden celok, a tak pozorovať súvislosti, čiže prepojenia medzi javmi a udalosťami. V aplikačnej praxi sú javy a udalosti dané prostredníctvom právnej kvalifikácie, pod ktorú spadajú, vynímajúc právnu kvalifikáciu, sú pre ňu veľmi dôležité rozličné okolnosti, faktory, podmienky, ktoré mali vplyv na vznik, priebeh a ukončenie udalostí a javov. Nakoľko sa tieto okolnosti, faktory a podmienky zúčastňujú na vzniku, priebehu a ukončení udalostí a javov, no nemajú právnu relevanciu.¹¹ Policajne relevantná udalosť je pojem, ktorý je možno chápať tak, že zužuje okruh udalostí, ktoré sú relevantné pre políciu, ale nie každá udalosť či jav majú pre políciu relevanciu, takže pod relevantnou udalosťou sa rozumejú určité udalosti, ktoré sú závažné, majú nejakú kvalitu, a tým podnecujú políciu konať v budúcom priebehu konania, pretože budú rozhodujúce a podstatné pre úspešné vyšetrenie daného prípadu. Policajne relevantnú udalosť možno definovať ako dej, ktorý sa pripravuje, vzniká, má svoj priebeh a zaniká, a ktorý má za následok vznik policajne relevantnej situácie, na riešenie ktorej je oprávnená a spôsobilá polícia.¹² Policajne relevantnú udalosť možno klasifikovať z viacerých kritérií ako napríklad právne posúdenie udalosti, zavinenie danej udalosti či spôsobenie následku danou udalosťou. Taktiež ich možno deliť podľa právneho posúdenia do troch skupín, a to trestné činy, priestupky a iné spoločensky nežiaduce udalosti.¹³

Služba poriadkovej polície a pohotovostná motorizovaná jednotka vstupuje do procesu eliminácie vzniku policajne relevantných udalostí charakteru narušenia chráneného objektu v určitom význame až sekundárne, pričom jej aktívnemu zásahu, služobnému zákroku či služobnej činnosti, tomuto procesu predchádza celý rad aktivít, a to v podobe špecifických činností zo strany iného odboru Policajného zboru, ktorá sa nazýva Odbor ochrany objektov.¹⁴ Je to určitý druh vzájomnej súčinnosti Odboru ochrany objektov a služby poriadkovej polície v procese eliminácie policajne relevantných udalostí v súvislosti s napadnutím chráneného objektu prostredníctvom takzvaného pultu centralizovanej ochrany. Účelom poskytovania služby technickej ochrany objektov iným právnickým osobám a fyzickým osobám prostredníctvom pultu centralizovanej ochrany zriadeného na krajskom riaditeľstve Policajného zboru ako aj na okresnom riaditeľstve Policajného zboru je v prvom rade spolupôsobiť pri skvalitňovaní ochrany majetku obyvateľov pri ochrane života, zdravia osôb nachádzajúcich sa v chránenom objekte a vykonáva sa prevádzkovaním pultu centrálnej ochrany prostredníctvom prenosovej cesty signálu z elektrického zabezpečovacieho systému objektu alebo vo forme výstupu zabezpečovacieho systému do miesta stáleho výkonu služby útvaru Policajného zboru, a to na operačné stredisko spracovaním a vyhodnotením prijatého signálu a s neodkladným zabezpečením preverenia narušenia objektu pohotovostnou motorizovanou jednotkou.¹⁵ Službu po technickej stránke zabezpečujú príslušníci Policajného

¹¹ CUEBA, M., KLAČAN, M., 2004. *Vybrané problémy verejného poriadku, jeho ochrana a činnosti obvodného oddelenia Policajného zboru*, s.119.

¹² NESVADBA, A., 2004. *Teória policajných a bezpečnostných činností*, s. 17.

¹³ NESVADBA, A., 2004. *Teória policajných a bezpečnostných činností*, s. 17 – 18.

¹⁴ V zmysle § 4 Zákona 171/1993 Z.z. sa policajný zbor člení na služby, jednou z týchto služieb je aj služba ochrany objektov

¹⁵ Nariadenie Prezidenta PZ č. 19/2009 o podmienkach poskytovania služby technickej ochrany objektov iným

zboru Odboru ochrany objektov útvarov Policajného zboru, a to až do momentu, keď je čo i len podozrenie o možnosti vzniku policajne relevantnej udalosti, vtedy do procesu nastupuje operačné stredisko Policajného zboru, ktoré vyšle na miesto pohotovostnú motorizovanú jednotku preveriť určené miesto. Policajný zbor za účelom zvýšenia ochrany majetku právnických a fyzických osôb a účinnosti boja proti kriminalite zriaďuje na útvaroch Policajného zboru pulty centralizovanej ochrany. Chráneným objektom možno chápať technicky zabezpečený objekt s vývodom poplachového signálu na operačné stredisko Policajného zboru. Výkon služby pohotovostnej motorizovanej jednotky a vysielanie na preverenie o narušení objektu organizuje a riadi operačný dôstojník operačného oddelenia alebo operátor pultu, prípadne stála služba Obvodného oddelenia. Poverený policajt Odboru ochrany objektov Okresného riaditeľstva Policajného zboru vykonáva pravidelné oboznamovanie veliteľov čiat pohotovostných motorizovaných jednotiek o zmenách chránených objektov a aktuálnych úlohách Policajného zboru v danom teritóriu a počas výkonu služby pohotovostná motorizovaná jednotka a operačné stredisko Policajného zboru pomocou hlasnej služby udržiavajú navzájom nepretržité rádiové spojenie.

Operačné stredisko Policajného zboru pri narušení chráneného objektu plní najmä tieto úlohy:

- vysielala pohotovostnú motorizovanú jednotku na zásah na narušený chránený objekt a upresňuje údaje a pokyny pre možné varianty zásahu,
- vyhodnocuje hlásenia veliteľa hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky o priebehu zásahu na narušenom chránenom objekte a organizuje opatrenia na zadržanie páchatel'a,
- organizuje a zabezpečuje poskytnutie pomoci a vyslanie posíl pohotovostnej motorizovanej jednotke, vysielanie výjazdovej skupiny na miesto činu,
- zabezpečuje vyrozumienie a príchod majiteľa alebo užívateľa, prípadne pracovníka objektu oboznámeného s obsluhou zabezpečovacieho systému narušeného chráneného objektu,
- spracúva dokumentáciu činnosti súvisiacu s vykonaním zásahu.

Pohotovostná motorizovaná jednotka vykonáva zásah na narušených chránených objektoch, ale popri tom musí plniť úlohy, ako ochrana verejného poriadku, dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, pátranie po osobách a veciach, no plnenie týchto úloh nesmie mať vplyv na včasné vykonanie zásahu na narušenom chránenom objekte. Členovia pohotovostnej motorizovanej jednotky musia mať výbornú osobnú a miestnu znalosť, poznať všetky chránené objekty v ich pôsobnosti a ovládať metodiku a taktiku zásahu v prípade ich narušenia. Pri služobnom zákroku na narušenom chránenom objekte postupujú policajti pohotovostnej motorizovanej jednotky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov a riadia sa viacerými zásadami. Po prijatí oznámenia o narušenom objekte a jeho názve a dislokácie sa pohotovostná motorizovaná jednotka ihneď presunie na miesto určenia a následne operačné stredisko, ak má doplňujúce údaje o narušení objektu, im upresňuje konkrétnejšie údaje a možné varianty zásahu. Po príchode hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky vodič nepoužíva diaľkové svetlá, zvukovú a svetelnú signalizáciu a dbá na to, aby narušiteľ'a objektu nevyrušil. Odstaví služobné motorové vozidlo a zabezpečí ho pred zneužitím, ihneď po zastavení si oblečie nepriestrelné vesty, v prvom rade na ochranu jeho života a zdravia, následne veliteľ hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky určí postup obhliadky narušeného objektu podľa metodiky, preveria či sa nejaké osoby nachádzajú v objekte, ak nie sú viditeľné znaky narušenia, prekontroluje neporušenosť zámok a mreží na dverách, oknách a ich riadne uzatvorenie, možnosť vniknutia páchatel'a do objektu cez strechu, vedľajšie priestory, rôzne šachty, suterén a podobne. Pri tom všetkom

musí brať do úvahy taktiež možnosť ukrytia sa páchatel'a počas prevádzkovej doby v objekte ako napríklad na toaletách, kvalifikovaného prekonania zámkových mechanizmov alebo že páchatel' mohol mať kľúč od daného objektu, pretože mohlo ísť o zamestnanca firmy. Ďalších spôsobov preniknutia do objektu bez jeho zjavného narušenia je mnoho. Po prekontrolovaní objektu podá veliteľ hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky hlásenie na operačné stredisko o zistených skutočnostiach a zabezpečí objekt do príchodu majiteľa objektu alebo zodpovednej osoby. Do príchodu majiteľa objektu alebo zodpovednej osoby hliadka pohotovostnej motorizovanej jednotky vykonáva opatrenia na zabránenie úteku páchatel'a z narušeného objektu, následne po otvorení objektu preverí, či sa tam neskrýva páchatel'.

V prípade falošného signálu o narušení chráneného objektu, majiteľ objektu alebo zodpovedná osoba skontroluje zabezpečovací systém, ak sa porucha zabezpečovacieho systému nadá odstrániť na mieste, vypne zariadenie zabezpečovacieho systému a urýchlene zabezpečí odstránenie závady. Na operačnom stredisku alebo na stálej službe, pod ktorý spadá konkrétny narušený objekt, príslušný policajt zaznamená poruchu zabezpečovacieho systému.

Veliteľ hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky požiada operačné stredisko o vyslanie posily, ak podľa okolností prípadu nie sú predpoklady na úspešné vykonanie služobného zákroku a na zadržanie páchatel'a, a to hlavne za účelom zadržania páchatel'a. Operačné stredisko vyšle na miesto hliadku príslušného obvodného oddelenia so psovodom, poprípade aj ďalšie hliadky. Po márnej výzve s výstrahou, aby osoba opustila úkryt, sa v chránenom objekte použije služobný pes, ktorého sleduje psovod zaisťovaný policajtmi z pohotovostnej motorizovanej jednotky, ďalšia hliadka obvodného oddelenia kontroluje únikové cesty z chráneného objektu. Policajti pohotovostnej motorizovanej jednotky vstupujú do objektu so zbraňou v ruke za dodržania zásad taktiky a metodiky služobného zákroku. Po zadržaní páchatel'a sa vykoná jeho bezpečnostná prehliadka na overenie, či nemá u seba zbraň alebo veci súvisiace s trestnou činnosťou a v čo najkratšom časovom horizonte podá hlásenie o priebehu zákroku rádiostanicou alebo telefonicky operačnému stredisku, ktoré rozhodne o spôsobe zabezpečenia miesta činu, zabezpečí vyslanie výjazdovej skupiny a určí, kto predvedie páchatel'a na útvar Policajného zboru. Ak páchatel' nebol zadržaný, podá veliteľ hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky bezodkladne hlásenie rádiostanicou alebo telefonicky operačnému stredisku o získaných poznatkoch o osobe páchatel'a, na to operačné stredisko vykoná potrebné opatrenia na zadržanie páchatel'a.

Ak nebol páchatel' zadržaný v narušenom chránenom objekte policajti pohotovostnej motorizovanej jednotky vykonajú vonkajšiu obhliadku narušeného chráneného objektu za účelom získania poznatkov o páchatel'ovi a popritom dbajú nato, aby neznehodnotili upotrebitelné stopy na mieste činu a zapamätajú si stopy ktoré sami spôsobili. Požiadajú cez operačné stredisko o psovoda z najbližšieho obvodného oddelenia, ktorý nasadí služobného psa na prieskum terénu okolo narušeného chráneného objektu a v prípade, že služobný pes zachytí stopu, začne sa ihneď pátranie po čerstvej stope. V prípade, ak služobný pes stopu nezachytil alebo ju prestal sledovať, vykonajú podľa pokynov riadiaceho pracovníka úkony na získavanie poznatkov o páchatel'ovi, za účelom jeho zadržania, najmä prepátrajú terén v okolí narušeného chráneného objektu a preveria priľahlé objekty, v ktorých sa môže páchatel' zdržiavať a priebežne hlásia zistené poznatky operačnému stredisku. Ak je to nutné tak operačný dôstojník vyhlási bezpečnostné opatrenie - UZÁVER.¹⁶

¹⁶ LÖFFLER, B., HRUDKA, J., 2015. Pôsobnosť služby poriadkovej polície v procese eliminácie policajne relevantných udalostí súvisiacich s narušením chráneného objektu, In: *Súčasnosť a perspektívy v oblasti ochrany majetku a osôb – podiel štátu a súkromného sektora*, Zborník príspevkov, s. 41 – 44.

Záver

Cieľom tohto príspevku bolo popísať pohotovostnú motorizovanú jednotku ako základný útvar služby poriadkovej polície a jeho súčinnosť s Odborom ochrany objektov pri narušení chráneného objektu. Následne priblížiť postup pri narušení chráneného objektu a úlohy, ktoré sú s tým spojené.

Členovia pohotovostnej motorizovanej jednotky musia mať v prvom rade výbornú osobnú a miestnu znalosť, poznať všetky chránené objekty v ich pôsobnosti a ovládať metodiku a taktiku zásahu. V prípade ich narušenia a v prípade narušenia chráneného objektu postupujú policajti pohotovostnej motorizovanej jednotky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov a riadia sa viacerými zásadami. Po prijatí oznámenia o narušenom objekte a jeho názve a dislokácie sa pohotovostná motorizovaná jednotka ihneď presunie na miesto určenia a následne operačné stredisko ak má doplňujúce údaje o narušení objektu im upresňuje konkrétnejšie údaje, prípadne popis možného páchatel'a ak ho má k dispozícii napríklad z telefonického oznámenia od občanov. Po príchode hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky vodič nepoužíva diaľkové svetlá, zvukovú a svetelnú signalizáciu a dbá na to, aby narušitel'a objektu nevyrušil, odstaví služobné motorové vozidlo a zabezpečí ho pred zneužitím, ihneď po zastavení si hliadka oblečie nepriestrelné vesty, v prvom rade na ochranu ich života a zdravia, následne veliteľ hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky určí postup obhliadky narušeného objektu podľa metodiky, preveria či sa nejaké osoby nachádzajú v objekte, ak nie sú viditeľné znaky narušenia, prekontroluje neporušenosť zámkov a mreží na dverách, oknách a ich riadne uzatvorenie, možnosť vniknutia páchatel'a do objektu cez strechu, vedľajšie priestory, rôzne šachty, suterén a podobne. Ak je chránený objekt skontrolovaný, hliadka pohotovostnej motorizovanej jednotky počká na mieste na zodpovednú osobu, s ktorou skontrolujú objekt spoločne a keď je všetko v poriadku podá hlásenie pomocou hlásnej služby operačnému stredisku o tom, že objekt bol spolu so zodpovednou osobou skontrolovaný a nedošlo k narušeniu objektu.

Literatúra

- BERŽI, L., 1996. *Teória policajno-bezpečnostných služieb (všeobecná časť)*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. ISBN 80-88751-93-4.
- CULBA, M., KLAČAN, M., 2004. *Vybrané problémy verejného poriadku, jeho ochrana a činnosti obvodného oddelenia Policajného zboru*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. ISBN 80-8054-320-8.
- HOLCR, K., 1996. *Logika, metodológia a metódy vedeckého poznania*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. ISBN 80-88751-91-8.
- IGENYES, L., ŠIMON, L., 2015. Renesancia využívania mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích systémov v ochrane objektov, In: *Súčasnosť a perspektívy v oblasti ochrany majetku a osôb – podiel štátu a súkromného sektora: Zborník príspevkov*. ISBN 978-80-8054-677-9.
- KOČAN, Š., LOFFLER, B., ZÁMEK, D., 2013. *Poriadková polícia*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čenek. ISBN 978-80-7380-462-6.
- LÖFFLER, B., HRUDKA, J., 2015. Pôsobnosť služby poriadkovej polície v procese eliminácie policajne relevantných udalostí súvisiacich s narušením chráneného objektu, In: *Súčasnosť a perspektívy v oblasti ochrany majetku a osôb – podiel štátu a súkromného sektora: Zborník príspevkov*. ISBN 978-80-8054-677-9.

- LÖFFLER, B., ZÁMEK, D., 2017. *Aplikácia vybraných subsystemov ochrany osôb a majetku pri eliminácii hromadného narušenia verejného poriadku*. Hodonín. ISBN 978-80-906601-6-8.
- LOVEČEK, T., REITŠPÍZ, J., 2011. *Projektovanie a hodnotenie systémov ochrany objektov*, Žilina. ISBN 978-80-554-0457-8.
- KURILOVSKÝ, R., 2018. Využitie poznatkov kriminalistickej dokumentácie v rámci verejno-poriadkovej činnosti základných útvarov v rómskych komunitách, In: *Bezpečnostní sbory.cz*, č. 1, [online]. ISSN 1803-6856.
- KURILOVSKÝ, R., 2018. Služobné zákroky vybraných zložiek Policajného zboru, In: *Teoretické a praktické aspekty služobných zákrokov*, Bratislava. ISBN 978-80-8054-789-9.
- NESVADBA, A., 2004. *Teória policajných a bezpečnostných činností (teoretické východiská)*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. ISBN 80-8054-324-0
- Zákon o Policajnom zbore č. 171/1993 Z. z.
- Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru
- Nariadenie Prezidenta PZ č. 19/2009 o podmienkach poskytovania služby technickej ochrany objektov iným právnickým osobám a fyzickým osobám Policajného zboru za úhradu
- Prezídium Policajného zboru, metodická a taktická príručka vykonávania služobných zákrokov príslušníkmi Policajného zboru v policajnej praxi
- Odbor ochrany objektov, Ministerstvo vnútra SR - Polícia: (online) (cit. 01.06.2019). Dostupné na internete: <http://www.minv.sk/?odbor-ochrany-objektov-1>

Keywords: emergency motorized unit, emergency motorized unit interventions, protected premises intrusion, premises protection, police-relevant event.

Summary

The aim of this paper was to describe the emergency motorized unit as a basic unit of the Public Order Police Service and its interaction with the Department of Premises Protection in the cases of intrusion into protected buildings; it also describes the procedure after an intrusion into protected objects occurs and the tasks associated with it. One of the main tasks of the emergency motorized unit as a basic unit of the Public Order Police Service is to protect designated objects. The unit cooperates with the Department of Premises Protection to perform this very demanding task. The emergency motorized unit can be characterized as a basic unit of the public order police service set up to perform certain tasks such as carrying out patrol services in designated districts, designated sites and in specific locations; their activities should be carried out primarily by means of the preventive method, but also, if necessary, by the repressive method. The Department of Premises Protection participates in the fulfilment of tasks related to the protection of life, health and safety of persons and safety of property of legal or natural persons and citizens. It also takes part in the detection of perpetrators, protection of important and strategic objects, especially by technical and organizational measures. For that purpose it builds centralized protection counters at police departments that allow instantaneous assessment of information from the technically protected objects and thus provides the necessary measures that are directly related to the protected objects. A police-relevant event is an event that is being set, emerges, has its course and terminates and which results in a police-relevant situation. The emergency motorized unit in collaboration with the Department of Premises Protection are authorised and competent to

deal with such situations. The police officers serving in these units must follow the procedure set for the cases of intrusion of premises. The officers of the emergency motorized unit must, first of all, have excellent knowledge of the people and location, know all the protected objects within their scope of activity and be familiar with the methodology and tactics of intervention in the cases of intrusion; they have to follow the generally binding legal regulations and the internal regulations. Upon receipt of a notification of an intrusion into an object, its name and location, the emergency motorized unit is immediately moved to the location. The operations centre, if it has more data, gives more specific information, such as the description of the possible offender received via telephone calls from citizens. Upon arrival of the emergency motorized unit, the driver does not use the main beam, sound and light signals and makes sure that the object's intruder is not disturbed. He parks the motor vehicle and secures it against misuse. The officers immediately put on their bullet-proof vests to protect their life and health, then the patrol commander of the emergency motorized unit determines the procedure of inspection of the intruded object according to the methodology, checks whether there are any persons in the building, if there are any visible signs of intrusion, checks for the integrity of the locks and bars on the doors, windows and if they are properly shut, the possibility of the offender's entry into the building through the roof, side spaces, various shafts, basement and the like. When the protected object is checked, the emergency motorized patrol wait at the scene for a person in charge to check the object with, and if everything is in order they report to the operations centre through the reporting service that the object has been checked with the responsible person and the object has not been intruded. If the protected object has been intruded and the perpetrator is at large, the operational officer declares closure and closes all exit routes from the city by members of the Police Force.

*npor. JUDr. Rastislav Kurilovský, MBA.
Katedra policajných vied
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
e-mail: rastislav.kurilovsky@minv.sk*

Recenzent: PaedDr. Marián Peťovský, PhD.